

Hodnocení největších problémů kraje Vysočina obyvateli kraje staršími 18-ti let a názory na místní Agendu 21, udržitelný rozvoj a projekt Zdravý kraj Vysočina.

28.3. 2011, Žižkova 16

Autoři:

Mgr. Daniel Hanzl

RNDr. Jana Borůvková, Ph.D.

Základní informace o průzkumu

Název průzkumu	Hodnocení největších problémů kraje Vysočina obyvateli kraje staršími 18 let a názory na místní Agendu 21, udržitelný rozvoj a projekt Zdravý kraj Vysočina
Charakter průzkumu	Reprezentativní
Způsob výběru respondentů	Kvótní
Sledované znaky	Věk, pohlaví, vzdělání, příslušnost k ORP
Povaha výzkumu	Kvantitativní
Metoda sběru dat	FtF (face to face – tazatelství) podle předepsaných kvót v rámci 15 lokalit podle příslušnosti k ORP v kraji Vysočina
Tazatelé	Vlastní tazatelská síť
Školení tazatelů	31.1. 2011
Období sběru dat	Únor 2011
Zpracování dat	Program SPSS
Předání závěrečné zprávy	25.3. 2011
Prezentace závěrečné zprávy	25.3. 2011

Metodologie průzkumu

- Průzkum byl realizován na vzorku 1050 respondentů (přesah původního zadání 1000 respondentů byl zvolen z důvodu předpokládané chybovosti vyplnění tak, aby po kontrole a vyřazení neúplných nebo špatně vyplněných dotazníků bylo dále pracováno s předepsaným souborem respondentů)
- Po kontrole a vyřazení všech neúplných a špatně vyplněných dotazníků bylo dále pracováno se souborem 1003 respondentů.
- Sociologický průzkum byl proveden metodou dotazníkového šetření a základní soubor byl tvořen obyvateli kraje Vysočina starších 18 let.
- Výběr konkrétních jednotek zjišťování byl proveden metodou kvótního výběru, který reflektuje demografickou situaci populace kraje Vysočina starší 18 let.
- Pro potřeby dotazníkového šetření byly stanoveny následující kvótní znaky: pohlaví, věk, vzdělání a příslušnost k obci s rozšířenou působností (dále jen ORP).
- Všechna výchozí data pro stanovení kvót byla převzata z databází Českého statistického úřadu veřejně dostupných na webu ČSU (www.csu.cz).

Muži	49,30 %
Ženy	50,70 %

18–25	11,60 %
26–35	20,20 %
36–45	20,80 %
46–60	26,20 %
61+	21,10 %

Základní	12,50 %
SO – vyučen(a)	40,00 %
ÚS – maturita	31,40 %
VOŠ/VŠ	16,70 %

ORP	45,90 %
Mimo ORP	54,10 %

Bystřice nad Pernštejnem	5,30 %
Havlíčkův Brod	10,00 %
Humpolec	3,00 %
Chotěboř	5,30 %
Jihlava	19,30 %
Moravské Budějovice	5,00 %
Náměšť nad Oslavou	2,50 %
Nové Město na Moravě	4,00 %
Pacov	1,90 %
Pelhřimov	9,10 %
Světlá nad Sázavou	3,80 %
Telč	2,80 %
Třebíč	14,10 %
Velké Meziříčí	5,90 %
Žďár nad Sázavou	8,00 %

Hodnocení největších problémů kraje Vysočina

- Z analýzy dat vyplývá, že nejvyšší průměr známek (4,25) dosáhl problém „Sociální vyloučení (nezaměstnanost, závislosti, zadluženost, riziková mládež)“, druhý nejvyšší průměr pak varianta „přetěžování silniční sítě nákladní dopravou“ (3,95) a na třetím místě jsou shodně varianty „zbytečně vysoká administrativní náročnost ve veřejné správě“ a „špatný stav a nedokonalost dopravní infrastruktury“ (3,91).
- Naopak nejnižší průměr známek, tedy vyjádření názoru, že daný problém není natolik závažný pro kraj Vysočina, lze nalézt u variant „absence atraktivních produktů v cestovním ruchu“ (2,76), „chybějící integrovaný systém nakládání s odpady“ (3,03) a „chybí objízdná trasa D1 od Středočeského kraje k Jihlavě“ (3,13).

Sociodemografická podmíněnost pohlaví

- 1. Nízká podpora kvalitního a zdravého života na venkově
- 5. Sociální vyloučení (nezaměstnanost, závislosti, zadluženost, riziková mládež)
- 7. Nedostatečná podpora primární prevence v oblasti zdraví
- 8. Chybějící integrovaný systém nakládání s odpady
- 9. Nedostatek zdravotnických pracovníků včetně jejich motivace k výkonu povolání
- 11. Nedostatečné vnímání obecné ochrany životního prostředí obyvateli kraje
- 12. Špatná udržitelnost škol v malých obcích
- Všechny výše uvedené problémy se týkají oblasti zdraví, vzdělávání, ochrany životního prostředí či sociální oblasti.

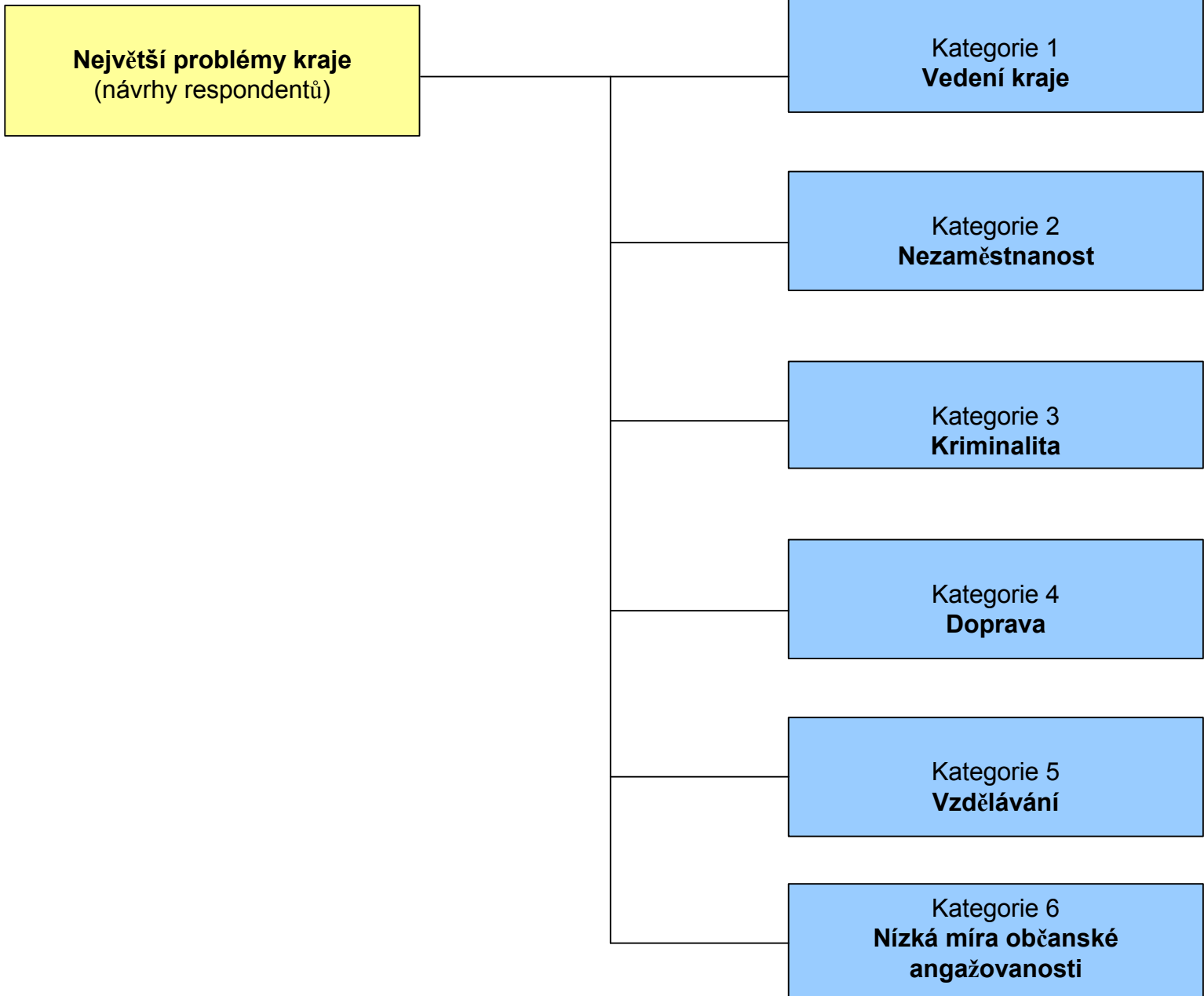
Sociodemografická podmíněnost věk

- 1. Nízká podpora kvalitního a zdravého života na venkově
- 6. Přetěžování silniční sítě nákladní dopravou
- 7. Nedostatečná podpora primární prevence v oblasti zdraví
- 9. Nedostatek zdravotnických pracovníků včetně jejich motivace k výkonu povolání
- u starších respondentů je zcela evidentní, že problémy směřující do oblasti zdraví a ochrany zdraví jsou percipovány jako závažnější než ostatní:

Sociodemografická podmíněnost vzdělání

- 2. Neefektivita a zneužívání sociální zachytné sítě
- 3. Nízká vážnost a důležitost vzdělávání
- 4. Stárnutí populace
- 8. Chybějící integrovaný systém nakládání s odpady
- 11. Nedostatečné vnímání obecné ochrany životního prostředí obyvateli kraje
- dotázaní s vyšším vzděláním percipují problémy s větším akcentem na problémovost oproti respondentům s nižším vzděláním.

Problém	ORP
1.Nízká podpora kvalitního a zdravého života na venkově	Třebíč
1.Neefektivita a zneužívání sociální zachytné sítě	Telč
1.Nízká vážnost a důležitost vzdělávání	Humpolec
1.Stárnutí populace	Světlá nad Sázavou
1.Sociální vyloučení (nezaměstnanost, závislosti, zadluženost, riziková mládež)	Světlá nad Sázavou
1.Přetěžování silniční sítě nákladní dopravou	Žďár nad Sázavou
1.Nedostatečná podpora primární prevence v oblasti zdraví	Telč
1.Chybějící integrovaný systém nakládání s odpady	Pelhřimov
1.Nedostatek zdravotnických pracovníků včetně jejich motivace k výkonu povolání	Jihlava
1. Nedostatek finančních prostředků na obnovu a zachování kulturních památek, tradic, aktivit sdružení a dobrovolníků	Žďár nad Sázavou
1.Nedostatečné vnímání obecné ochrany životního prostředí obyvateli kraje	Chotěboř
1.Špatná udržitelnost škol v malých obcích	Havlíčkův Brod
1.Zbytečně vysoká administrativní náročnost ve veřejné správě	Chotěboř
1.Nedostatečná podpora soběstačnosti ve výrobě zdravých a bezpečných potravin	Náměšť nad Oslavou
1.Absence atraktivních produktů v cestovním ruchu	Nové Město na Moravě
1.Špatný stav a nedokonalost dopravní infrastruktury	Třebíč
1.Chybí stabilita systému pro dlouhodobé plánování	Moravské Budějovice
1.Chybí objízdna trasa D1 od Středočeského kraje k Jihlavě	Havlíčkův Brod

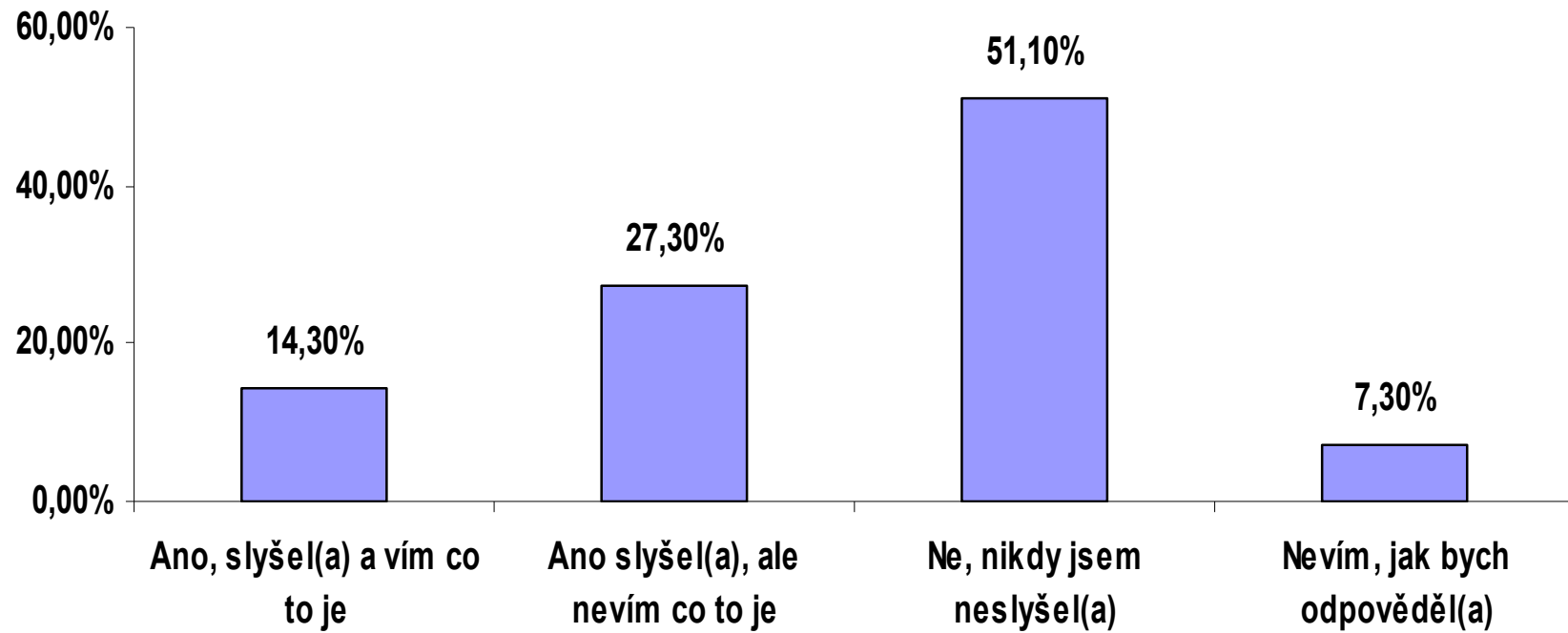

Vnímání sloganu „Kraj Vysočina – Zdravý kraj“

- Ze spontánních odpovědí je možné definovat následující významové kategorie vnímání sloganu „Kraj Vysočina – Zdravý kraj“:
- Ekologický aspekt
 - ochrana životního prostředí, dobré životní prostředí
 - zdravá krajina (lesy, louky, zeleň)
 - čisté ovzduší
 - třídění odpadu, recyklace
- Aspekt lidského zdraví (ochrana zdraví populace)
- Aspekt dobrých životních podmínek
- Komparační aspekt (lepší než jinde)
- Aspekt absence průmyslu (kraj bez průmyslu)

Vnímání sloganu „Kraj Vysočina – Zdravý kraj“

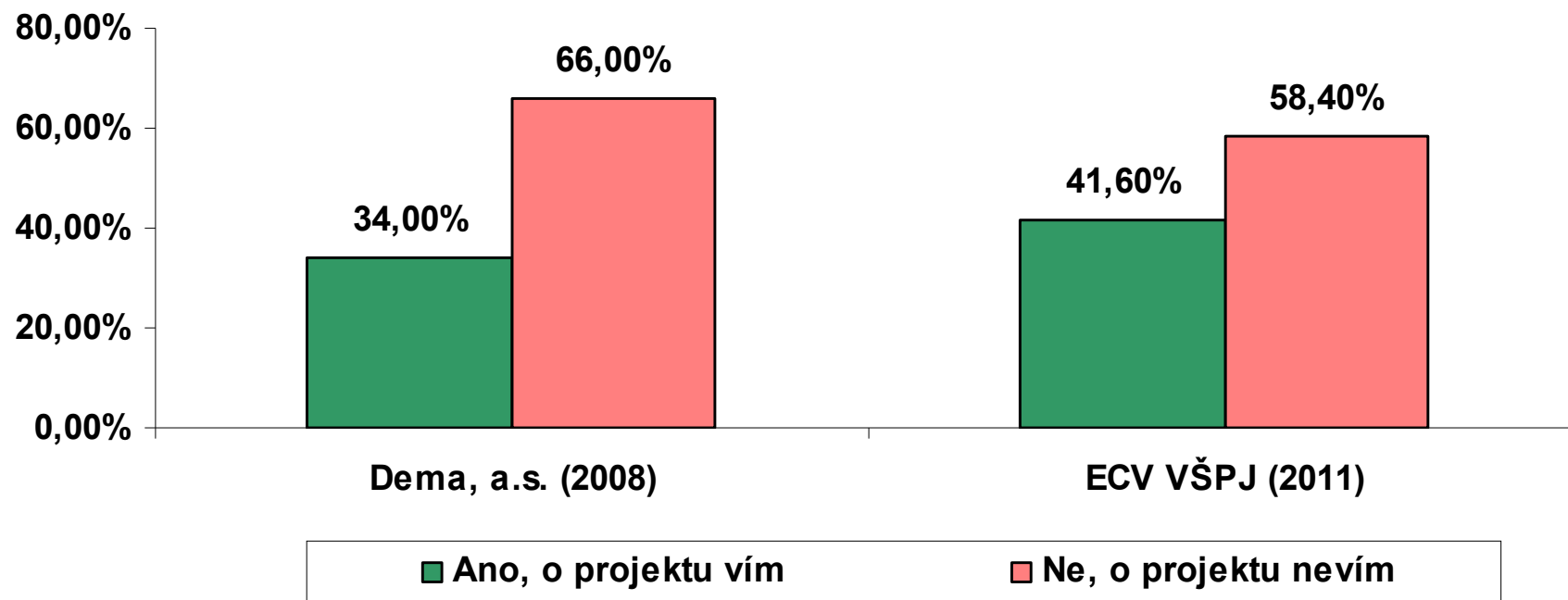
- Výsledky průzkumu provedeného Empirickým centrem Vysočina při Vysoké škole polytechnické Jihlava v únoru a březnu 2011 se shodují s průzkumem provedeným společností DEMA, a.s. v únoru roku 2008.
- Většina oslovených spojovala před 3 roky i dnes slogan „Zdravý kraj“ s čistým ovzduším, životním prostředím a jeho ochranou, ochranou krajiny a ekologií.
- Rozdíl oproti minulému průzkumu lze spatřovat především v „komparačním aspektu“, který se v minulém průzkumu nevyskytoval a letos je tato tendence ve vnímání velmi patrná.
- Tento prvek je možné interpretovat v souvislosti s vyšší mírou identifikace obyvatel s Vysočinou.

Obrázek 26: Slyšel(a) jste někdy o aktivitách v rámci projektu Zdravé město, zdravý kraj?

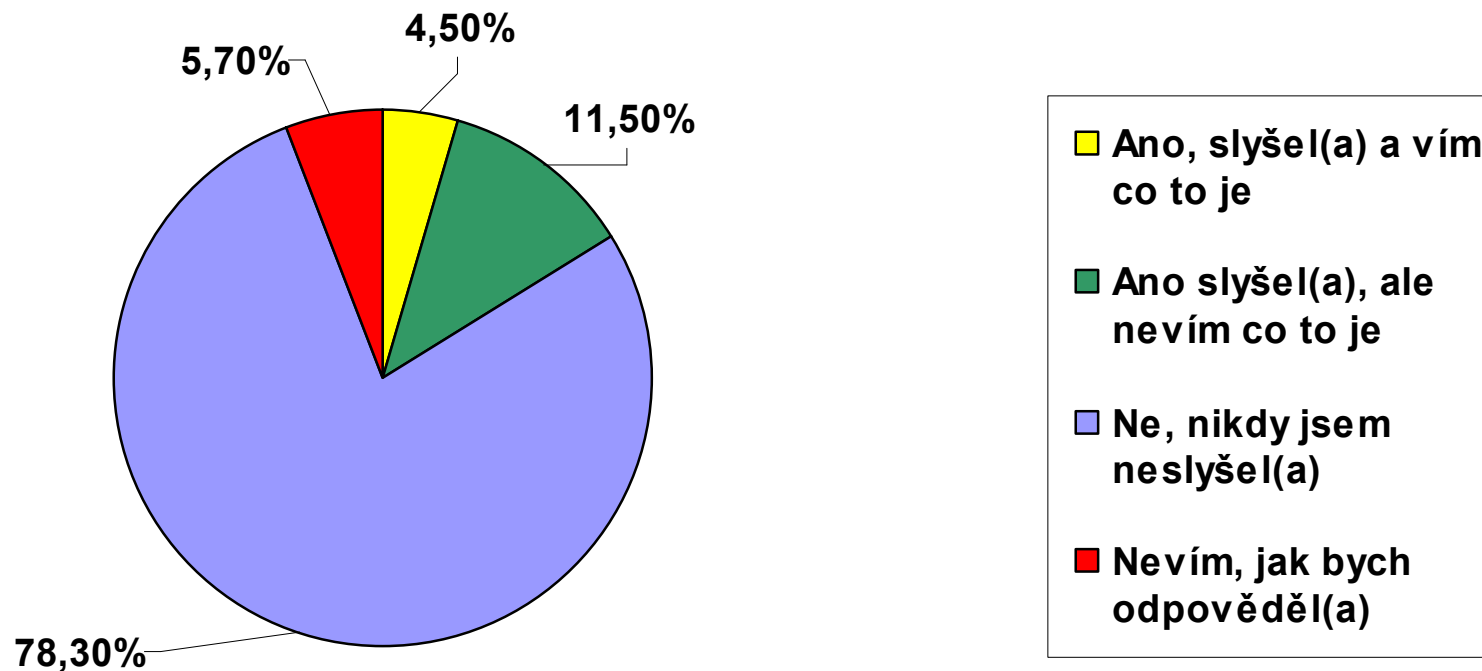
Znalost projektu Zdravé město, zdravý kraj

- Na základě analýzy demografických determinant lze konstatovat, že především věk a vzdělání u této otázky hrají významnou roli.
- Nejméně o aktivitách obou jmenovaných projektů vědí mladí do 25 let a dotázaní se základním vzděláním, naopak nejvíce informovaní jsou respondenti z věkové kohorty 26–35 let).
- Informovanost respondentů vzrůstá také se vzděláním
- Z analýzy dále vyplynulo, že téměř 40 % z těch, kteří slyšeli o aktivitách spojených s projektem Zdravé město, zdravý kraj a ví, co to je, má vzdělání vysokoškolské či VOŠ vzdělání
- Pokud bychom hledali obecnou kategorii nejlépe informovaných, pak je to osoba ve věku 26–35 let s VOŠ/VŠ vzděláním žijící v obci s rozšířenou působností (konkrétně z lokality ORP Náměšť nad Oslavou, Jihlava a Žďár nad Sázavou).

Obrázek 29: Komparace míry informovanosti o projektu Zdravý kraj

Znalost pojmu místní Agenda 21 (MA 21)

Obrázek 30: Slyšel(a) jste někdy v minulosti pojem „místní Agenda 21“?

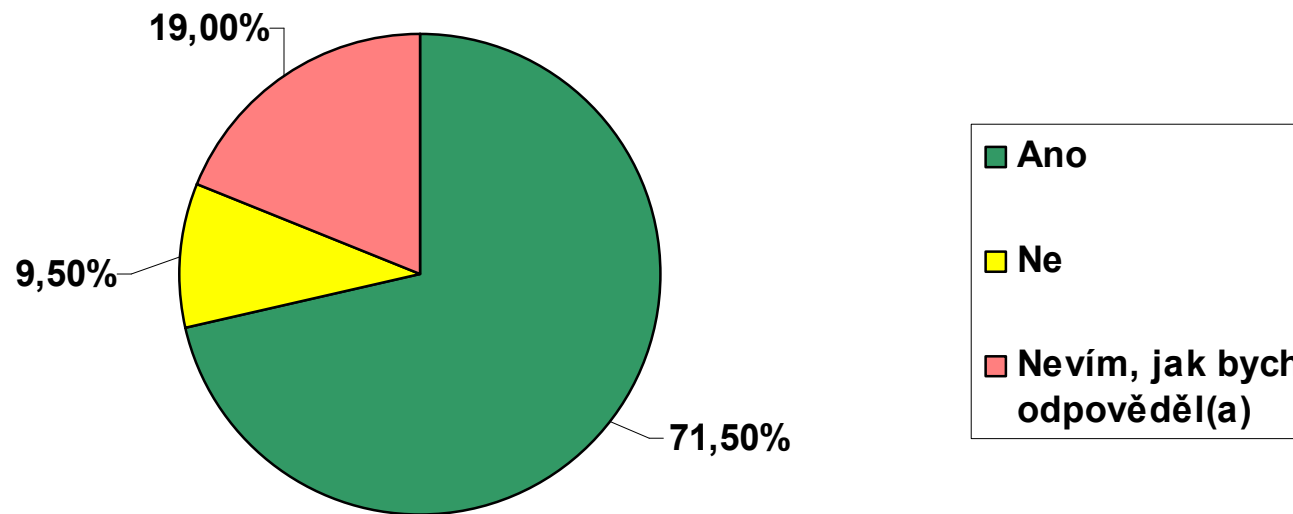
Znalost pojmu místní Agenda 21 (MA 21)

- Analýzou sociodemografické podmíněnosti výše uvedené otázky lze konstatovat, že stejně tak jako u pojmu Zdravý kraj i u pojmu místní Agenda 21 hrají důležitou roli věk a vzdělání).
- Nejméně o aktivitách obou jmenovaných projektů vědí opět mladí do 25 let a dotázaní se základním vzděláním. Naopak nejvíce informovaní jsou respondenti z věkové kohorty 26–35 let a s VOŠ/VŠ vzděláním.
- Obecně je nejlépe informovaný respondent ve věku 26 až 35 let s VOŠ/VŠ vzděláním žijící v obci s rozšířenou působností (konkrétně z lokality ORP Telč a Havlíčkův Brod).

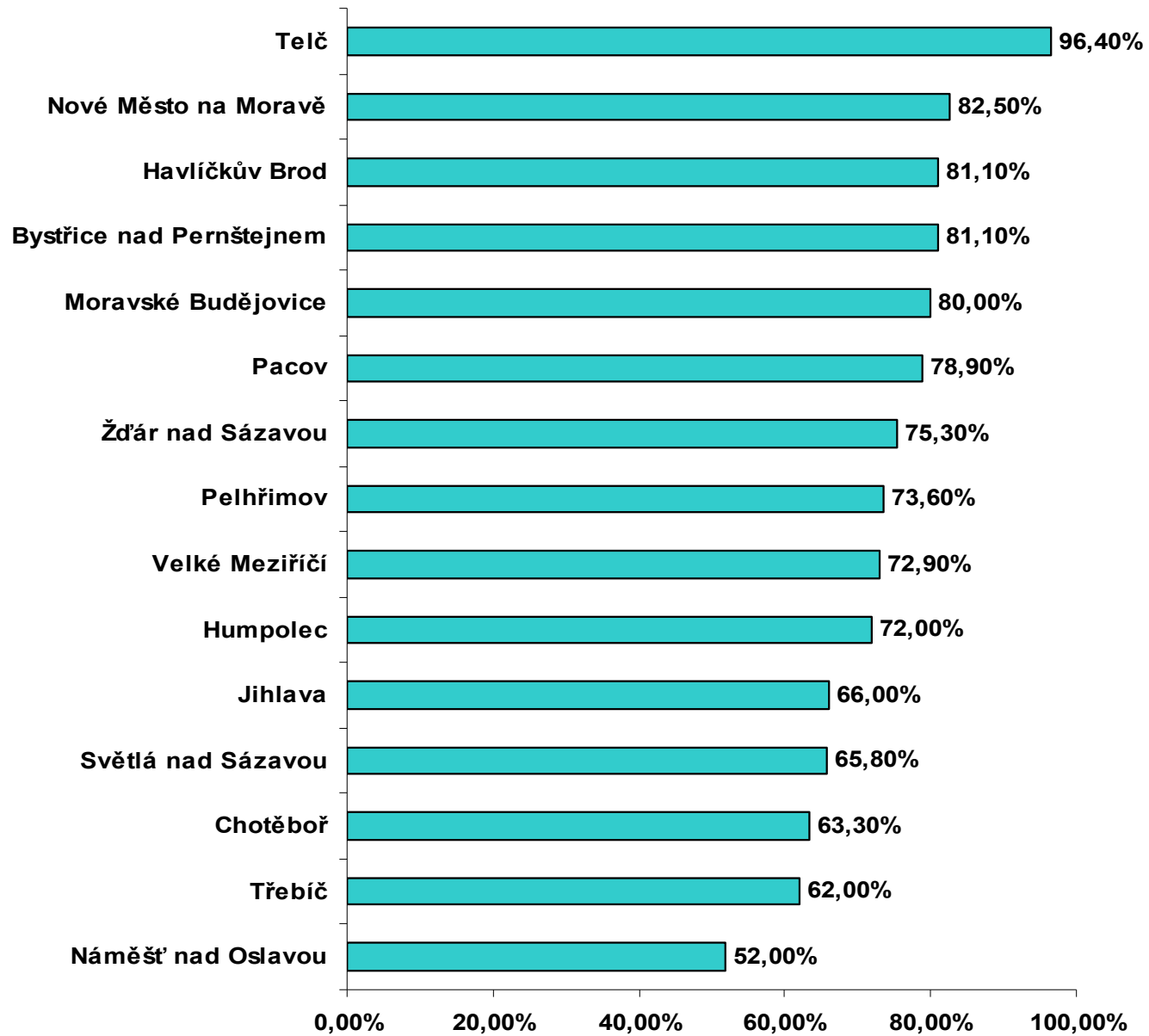
Znalost pojmu místní Agenda 21 (MA 21)

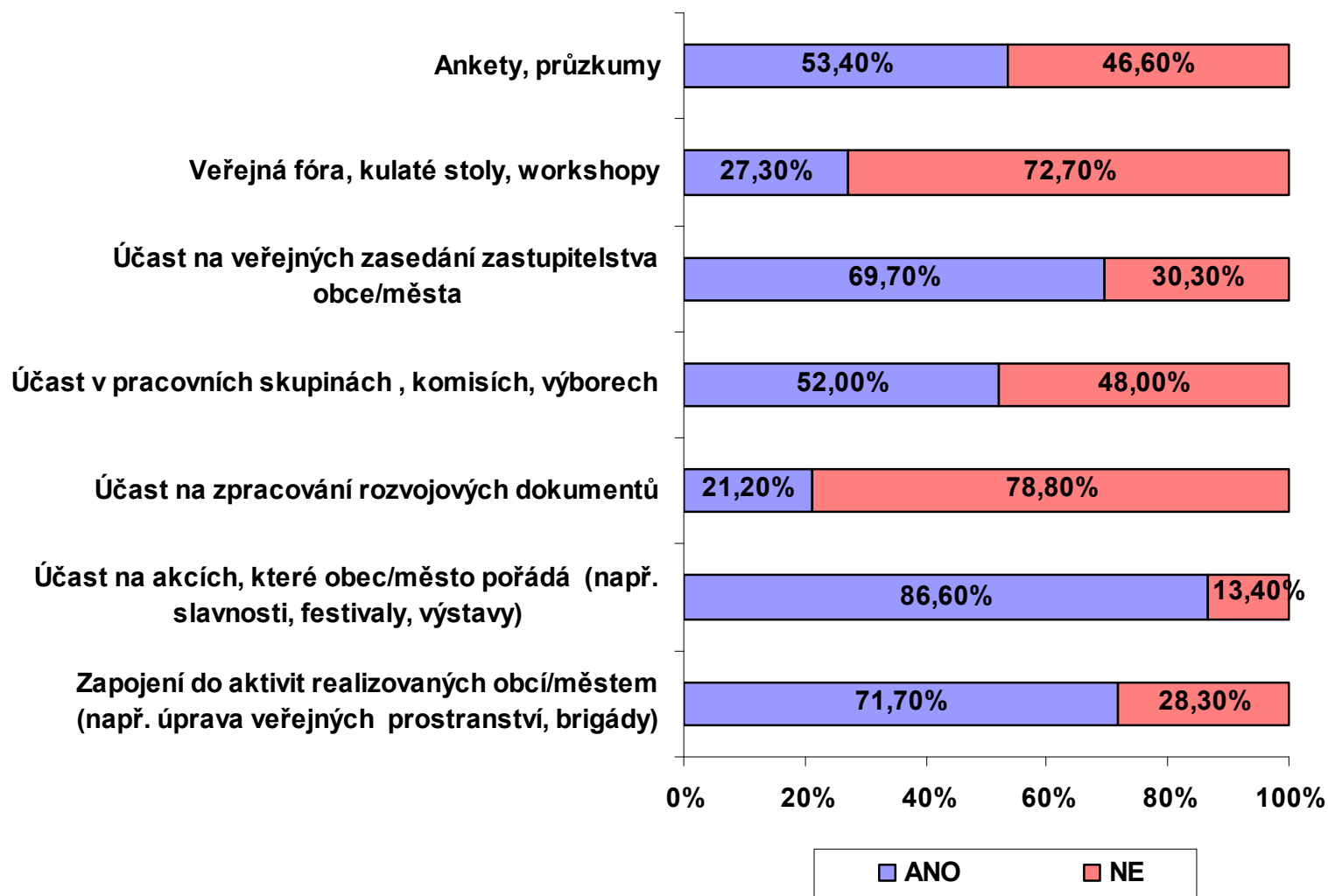
- Respondenti byli požádáni o spontánní odpověď na otázku, co si představují pod pojmem místní Agenda 21. Z analýzy dat vyplývá, že 3/4 oslovených respondentů buď „netuší“, „neví“, „vůbec nic si nepředstavuje“ nebo „nezná“ (popřípadě se o odpověď vůbec nepokusili). 1/4 pak vyprodukovala odpovědi, které lze zakódovat následujícím způsobem:
 - MA 21 jako ekologická aktivita
 - MA 21 jako aktivita směřovaná k rozvoji kraje Vysočina
 - MA 21 jako aktivita pro 21 století
 - MA 21 jako aktivita pro rozvoj měst a obcí (regionální rozvoj)
 - MA 21 jako aktivita ke zkvalitnění života obyvatel kraje

Participace na životě obce

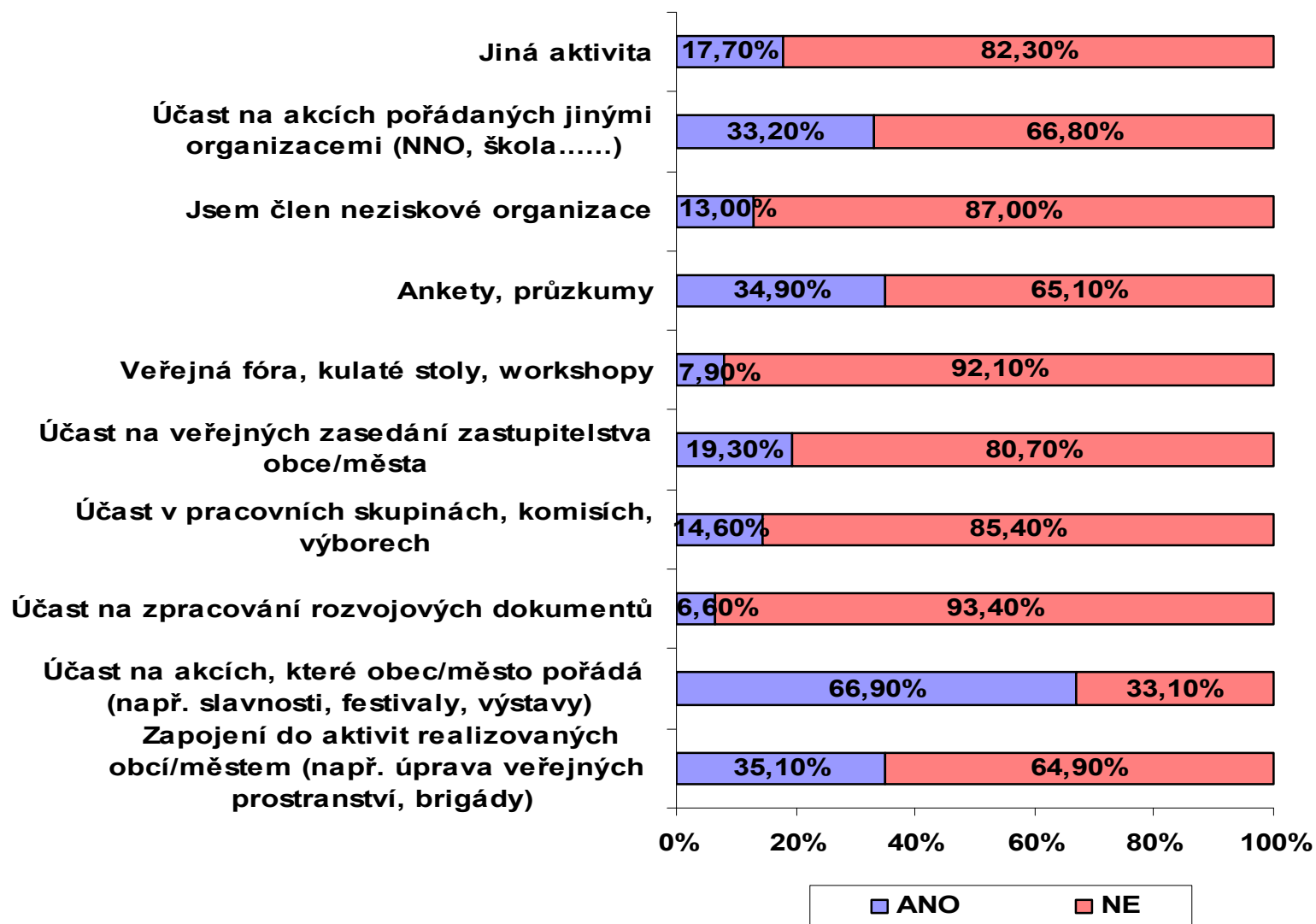

Obrázek 34: Nabízí Vám obec možnosti zapojení se do tzv. veřejného života?

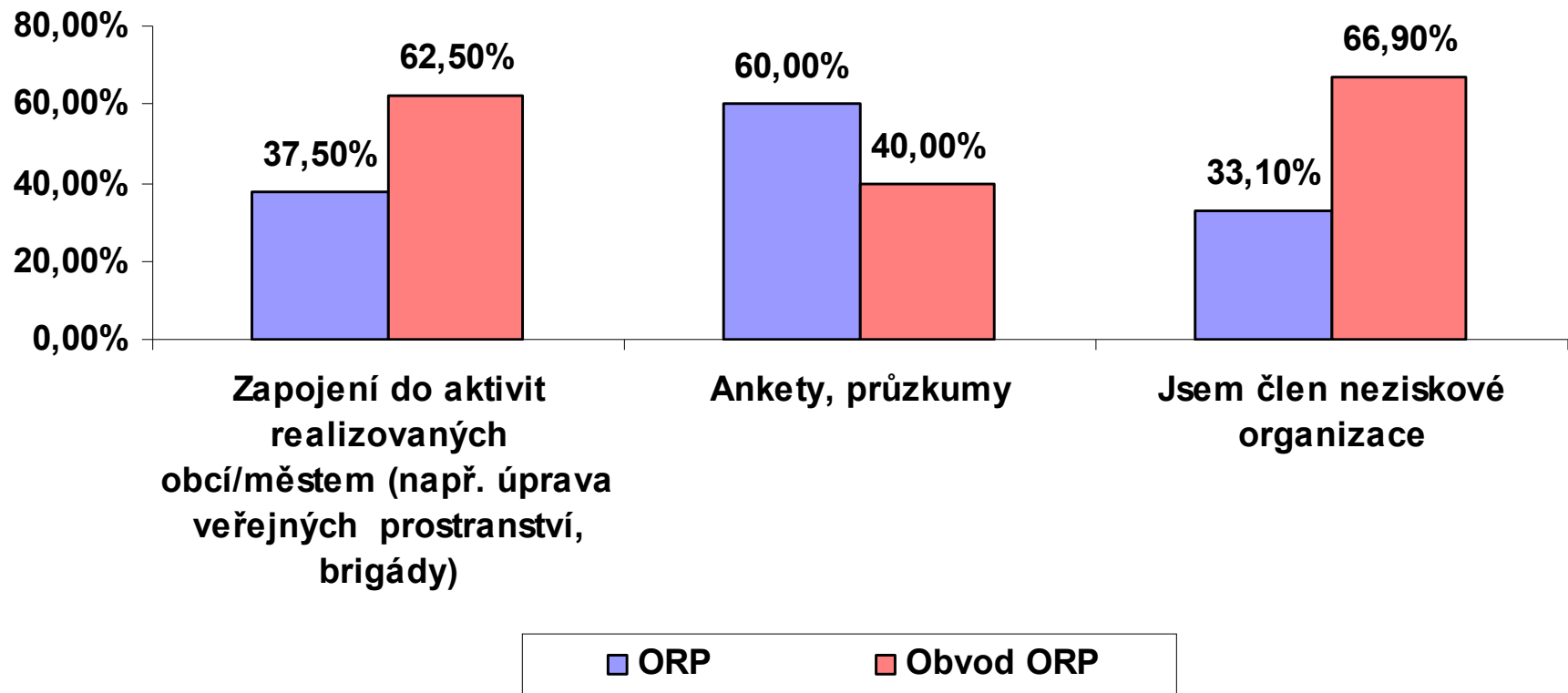

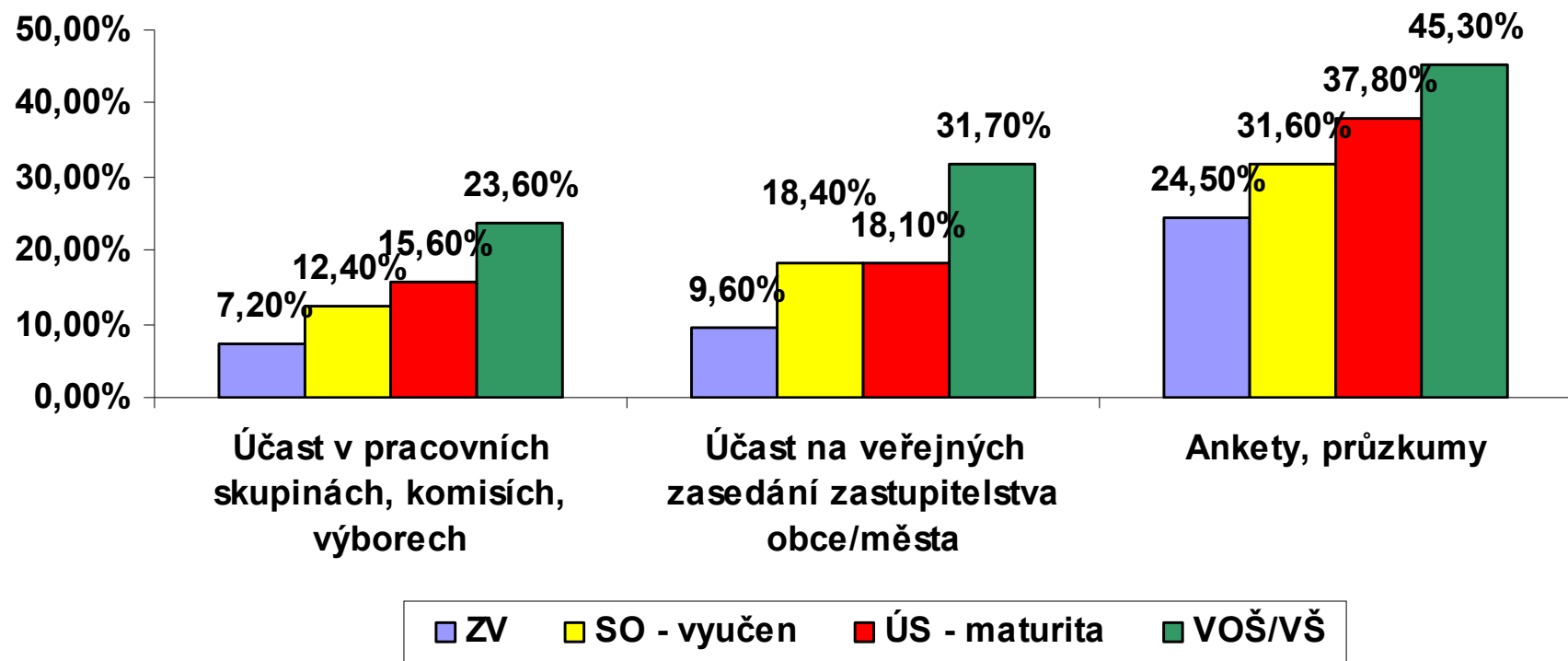
Obrázek 36: Aktivity, které nabízí obec k naplnění participace občanů na veřejném životě

Obrázek 37: Do jakých aktivit se ve vašem městě/obci zapojujete?

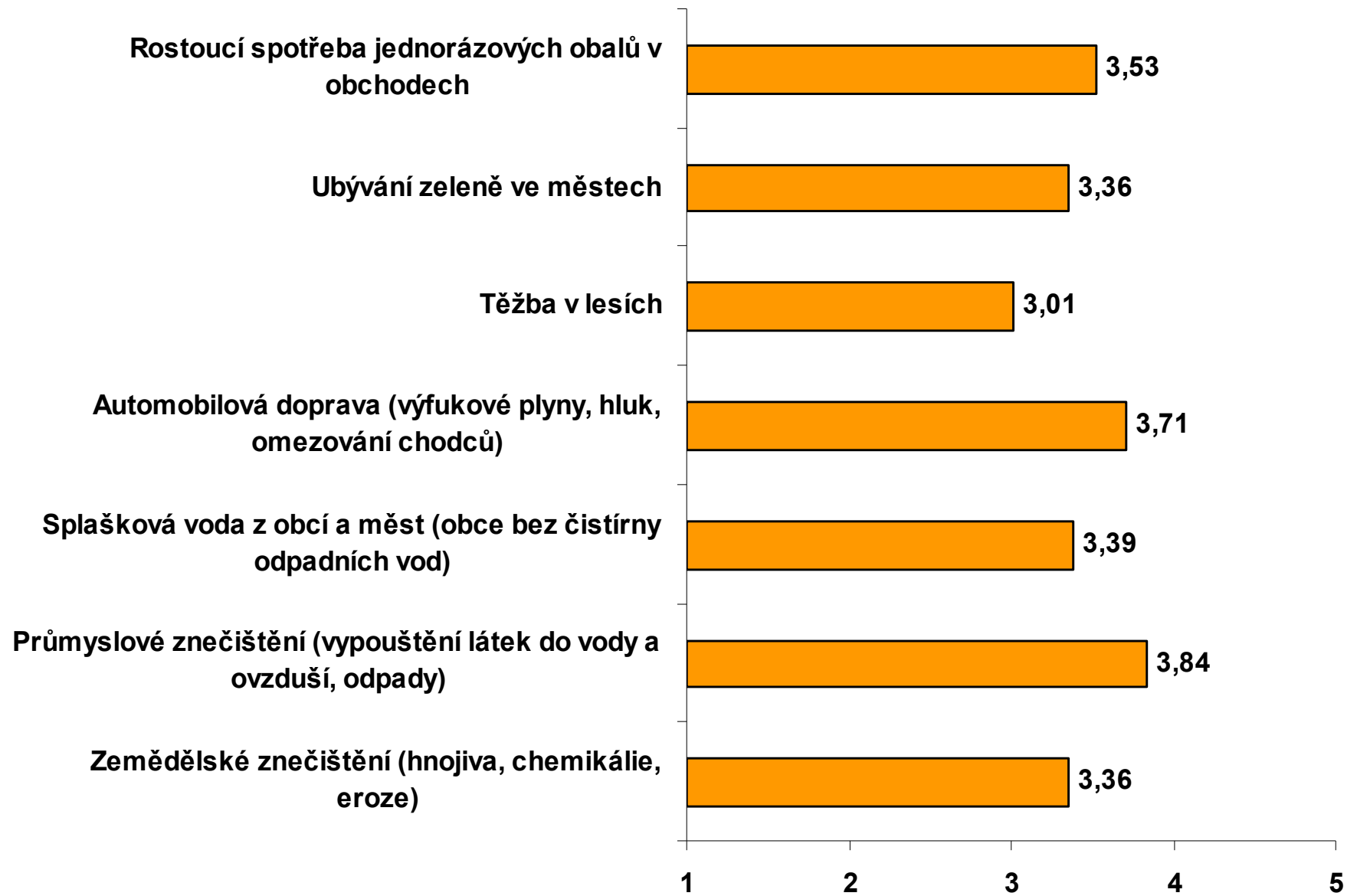
Obrázek 38: Zapojení do aktivit města/obce v závislosti na místě trvalého bydliště

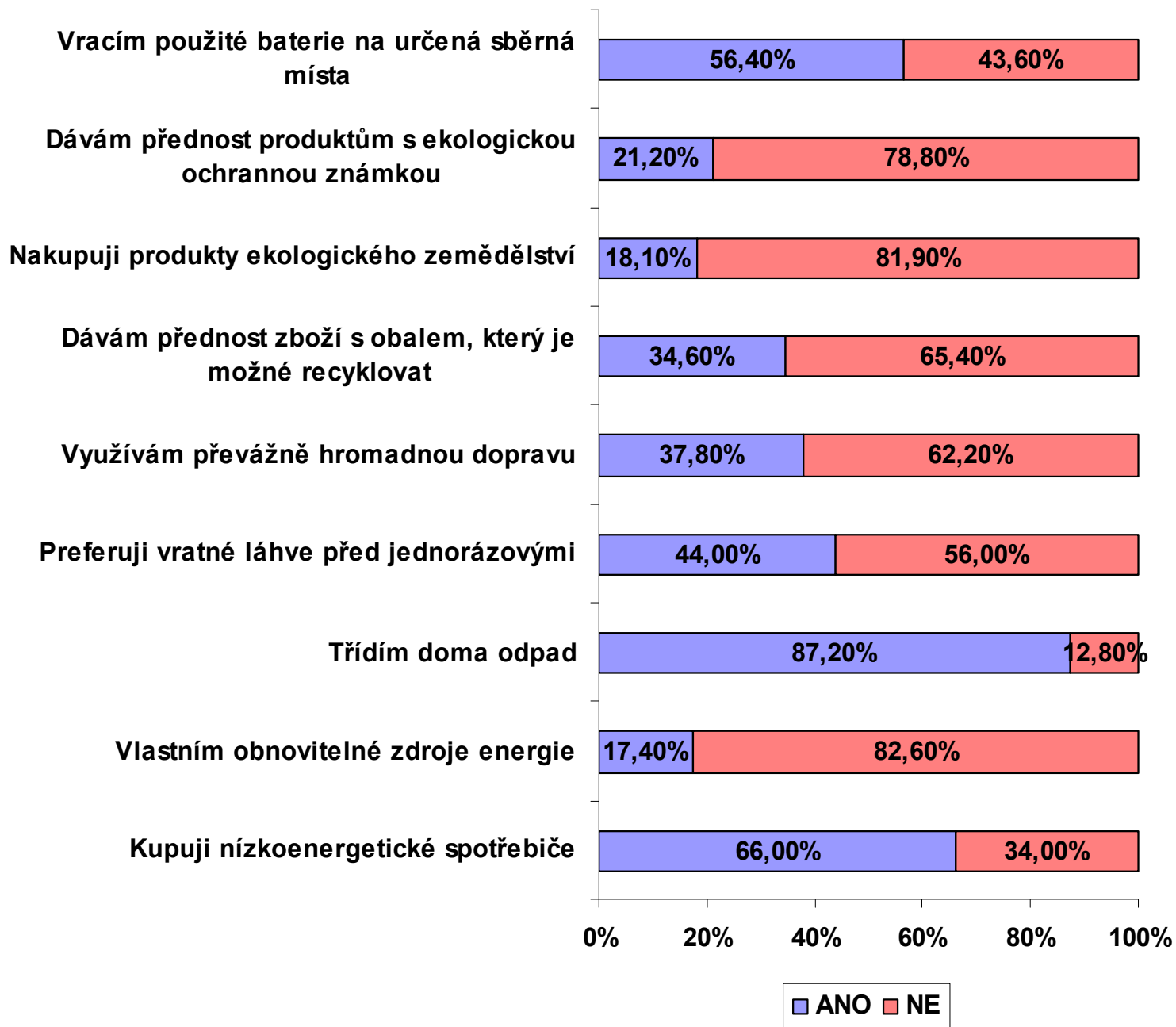

Obrázek 40: Zapojení do vybraných aktivit města/obce v závislosti na vzdělání respondentů

Vztah k životnímu prostředí v kraji Vysočina

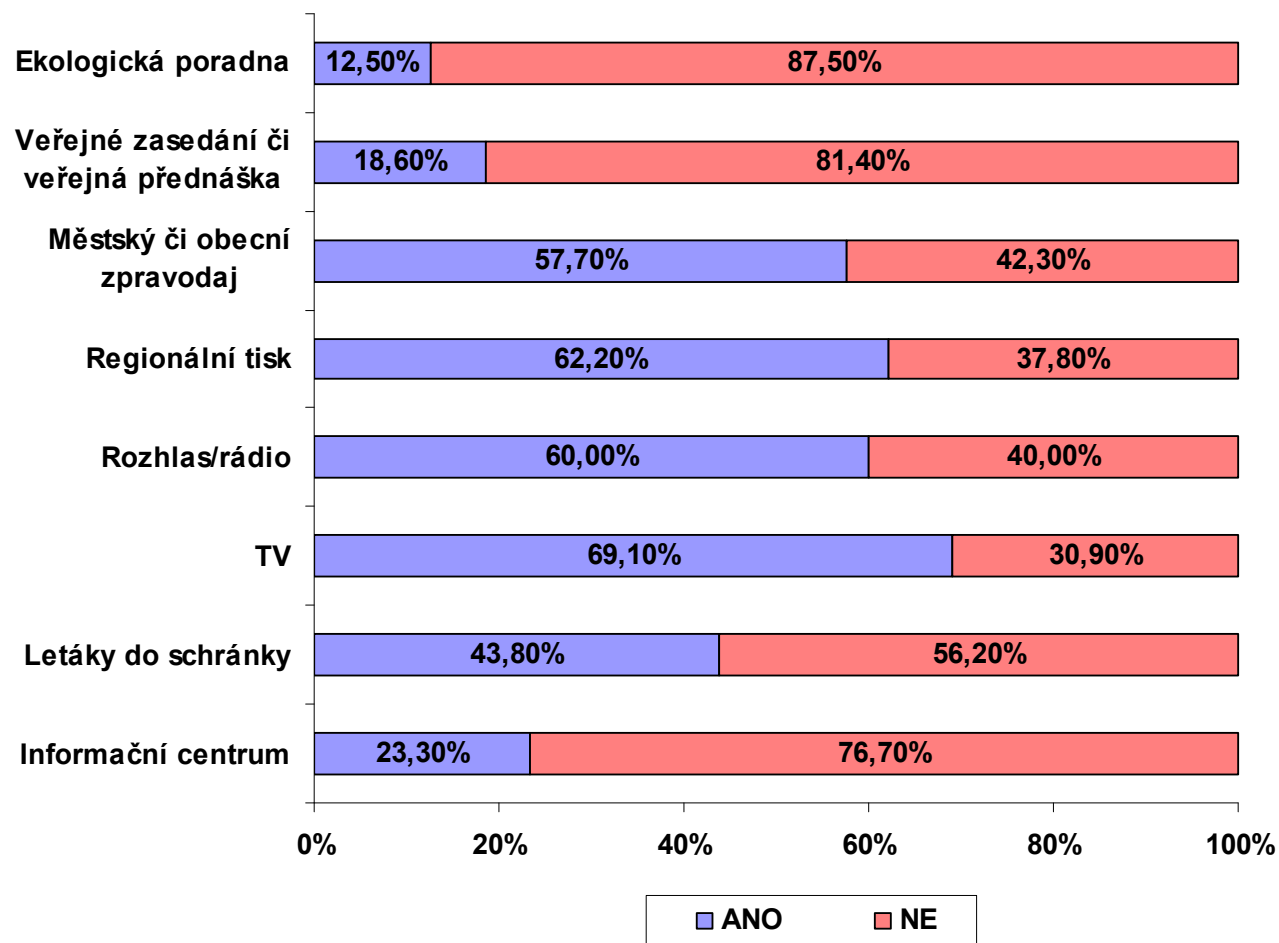
- Z dat vyplývá, že za největšího „znečišťovatele“ bylo označeno především průmyslové znečištění a automobilová doprava.
- Oba tyto jevy mají nejvyšší průměr hodnocení (3,8 respektive 3,71). Lze také říci, že u těchto jevů byla nejčastěji použita známka 5 (každý třetí respondent). Naopak nejmenší vliv na znečištění životního prostředí má těžba v lesích (3,01).
- K výše uvedené interpretaci je nutné poznamenat, že všechny hodnocené jevy dosáhly průměrnou známku vyšší než 3, což znamená, že všechny jsou hodnocené jako závažně působící na životní prostředí v kraji Vysočina.

Aktivity v domácnosti podle sociodemografických charakteristik

- Z analýzy sociodemografických charakteristik vyplývá, že nejčastěji nízkoenergetické spotřebiče kupují dotázaní z kohorty 36–45 let a také 46–60 let, osoby s vyšším vzděláním a více dotázaní z obvodu ORP než přímo z ORP.
- Odpady více než muži třídí především ženy (přes 90 % z nich), mladší respondenti a vzdělanější.
- Vratné lahve preferují především starší (více jak polovička respondentů starších 60 let tak činí) a hromadnou dopravou více než ostatní kohorty jezdí ženy, mladí do 25 let a starší nad 60 let.
- U ostatních aktivit (dávám přednost zboží s obalem, který je možné recyklovat; nakupuji produkty ekologického zemědělství a dávám přednost produktům s ekologickou ochrannou známkou) dominují ženy, také střední věková generace a osoby s vyšším vzděláním.

- Obecně lze konstatovat, že vzdělanější dotázaní (ÚS s maturitou a VOŠ/VŠ) inklinují k informačním zdrojům s „přímým“ kontaktem (tisk, regionální tisk, obecní zpravodaj, veřejná zasedání), respondenti s nižším vzděláním pak dávají přednost především TV (zprostředkované informace).

Doporučení pro ORR Krajského úřadu kraje Vysočina

- Zaměřit se na mapování sociálně vyloučených lokalit a směřovat aktivity do oblasti eliminace sociálního vyloučení (projektování, grantová politika, legislativní aktivita)
- Pokusit se zmenšit administrativní zátěž směrem k obyvatelům (klientům). Racionalizovat služby obyvatelstvu tak, aby obyvatelé nebyli zbytečně byrokraticky zatěžováni (tento aspekt souvisí i s informovaností o průběhu úředních jednání)
- Modifikovat nastavení těch problémů, kterým dotázaní ne zcela přesně rozuměli (např. v rámci brainstormingu expertů)
- Zvýšit informovanost obyvatel kraje v oblasti projektů Zdravé město, zdravý kraj a místní Agenda 21 (především pak u obyvatel starších a méně vzdělaných). Na základě výsledků dotazování nejlépe formou TV spotů, reklamy v rozhlase/rádiu či v regionálním tisku.
- Zvýšit informovanost o ochraně životního prostředí nejen v oblasti třídění odpadů a nákupu nízkoenergetických spotřebičů, ale i v oblasti obnovitelných zdrojů energie, recyklace obalů a ekologické dopravy.
- Pokusit se omezit znečištění ze strany průmyslových podniků a automobilové dopravy (kontrola podniků, limitace znečištění, legislativní aktivita směrem ke snížení exhalací).

Děkujeme za pozornost